

Серада, 2 верасня 1998 г.

№ 92

Кошт свабодны

СВАБОДА

Забаронена 24 лістапада 1997 г.

«Мінімалка» ўзрасце

З 1 кастрычніка, у адпаведнасці з пастановай Савета міністраў, мінімальны заробак будзе павялічаны да 350 тысяч рублёў. Тарыфная стаўка 1 разраду складзе 700 тыс. рублёў.

Але рост мінімальнага заробку на 40% толькі часткова кампенсуе падзенне реальных даходаў насельніцтва ад зняжэння курса беларускага рубля. Практыка мінулых гадоў паказвае, што звычайна ў цэлым па эканоміцы реальный заробак павялічваецца прыкладна ў 1,5 раза менш, чым мінімальны.

Тым часам толькі ў жніўні курс (а значыць — і реальный кошт) беларускага рубля знізіўся больш як на 30%.

Алесь САДОЎСКІ

Рэзэпт ад Лукашэнкі

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка ўспрымае падзею ў Расіі з «вялікім шкадаваннем».

Пра гэта ён заявіў на брыфінгу, які прайшоў 31 жніўня ў адміністрацыі прэзідэнта пасля завяршэння сутэрэны з членамі в'етнамскай афіцыйнай дэлегацыі.

«Эта вышэйшия чарговыя псыходзя, — сказаў А.Лукашэнка. — Усё, што там адбываецца, мала звязанае з эканомікай. Ідзе палітычны гандаль, падчас якога ніхто не думае пра людзей. Таму я сёння далёкі ад таго, каб гаварыць пра нейкія сцэнары. Эта справа расійскага боку. Сёння стаіць пытанне аб выбары далейшага шляху, і краініцтву Расіі прыйдзеца вызначацца і выбіраць».

Прэзідэнт таксама заявіў, што крызіс у Расіі «падштурхоўвае да збліжэння краініцтва як мінімум трох дзяржаваў на ўсіх сферах». «Калі гэта не адбудзеца, то будзе ўчыненне злачынства перад народамі Расіі, Беларусі і Украіны», — заявіў беларускі прэзідэнт.

Чатыры плюс адзін

У наступны аўторак прэзідэнт Лукашэнка адправіцца ў Казахстан.

3 8 на 11 верасня ў Алматы пройдзе паседжанне кіраўнікоў урадаў і кіраўнікоў дзяржаваў Беларусі, Расіі, Казахстана, Кіргізіі, а таксама Таджыкістана. Удзельнікі паседжання абмяркуюць праблемы паглыблення адносінаў у эканамічнай і гуманітарнай галінах. Прэзідэнты краінай «чацвёркі», а таксама кіраўнік Таджыкістана падпішуть па формуле «чатыры + адзін» Дагавор аб заключэнні мытнага саюза і фарміраванні ў межах пяці дзяржаваў адзінай эканамічнай прасторы.

БелаПАН

Хартыя-97

Сустрэчы ў Швейцарыі

Каардынатор Хартыі-97 па міжнародных сувязях
Андрэй Саннікаў сустрэўся 30 жніўня з віцэ-прэзідэнтам
Швейцарыі Рут Дрэйфус.

У размове, якая тычылася перш за ёсё становішча ў Беларусі, спадарыня Дрэйфус зазначыла, што для нармальнага развіцця беларуска-швейцарскіх адносін неабходна, каб у самой Рэспубліцы Беларусь была нармалізаваная сітуацыя. У разуменні Швейцарыі, гэта азначае перш за ёсё павагу да правоў чалавека. Пакуль становішча з правамі чалавека, дэмакратычнымі прынцыпамі ў Беларусі не зменіцца, ніяма чаго чакаць якіх-небудзь зменаў у пазіцыі Швейцарыі. Як вядома, менавіта на нейтральную Швейцарыю спадзяюцца беларускія ўлады ў плане легітымізацыі выніку рэферэндуму 1996 года.

Прэс-цэнтр Хартыі-97

Антановіч у Афрыцы

У Паўднёва-Афрыканскай Рэспубліцы праходзіць чарговы саміт краінай Руху недалучэння.

Беларусь удзельнічае ў гэтым форуме ў якасці нацыянальніка, дэлегацыю РБ узначалівае міністр замежных справаў Іван Антановіч. Як паведамляе прас-служба МЗС, нашая краіна збіраецца стаць пайнапраўным членам Руху недалучэння і ўжо падала афіцыйную заяўку, якая будзе канчаткова разгледжаная 2—3 верасня.

Алесь ПРАКАПОВІЧ

ПАДПІСКА

Шаноўныя чытачы!

Падпісная кампанія на чацвёрты квартал 1998 года ў самы разгары.

Газету НАВІНЫ можна выпісаць у любым аддзяленні пошты і Белсаюздруку.

Кошт падпісі на месяц — 40.000 руб.

Наш падпісны індэкс 63312

ПАКУЛЬ ЁСЦЬ ГРОШЫ —
ПАДПІШЫСЯ НА НАВІНЫ

8 верасня будзе шэсце

8 верасня па ініцыятыве Беларускага Народнага Фронту ў Мінску будзе адзначацца Дзень беларускай вайсковай славы. Адбудзеца шэсце і мітынг.

Такую акцыю БНФ ладзіць штогод у гонар перамогі беларускага войска над маскоўскім у бітве пад Оршай 8 верасня 1514 г.

Алесь ПРАКАПОВІЧ

Знік Сувораў

Уночы з 31 жніўня на 1 верасня ў Віцебску знік з пастамента бюст Суворава, які стаяў паблізу райадзела міліцыі.

Адказніць за гэты ўчынак з'яўляў на сябе Мірон, які пакінуў на месцы традыцыйную цыбулку: «У 1794 г. Сувораў патапіў у крыві паўстанне беларусаў за незалежнасць і супраць расійскай акупациі. Для расійцаў ён герой, для нас, беларусаў, — акупант. Преч акупантаў з нашай зямлі!»

Раніцай шматлюдны атрад міліцыі і следчых здымай сляды вакол пустога пастамента.

Юрась КАРПАЎ

Крызіс не пройдзе міма

Новы курс

Дайно вядома, што людзі стаюць захоўваць свае ашчаджэнні ў цвярдай валюце. Таму жніўніцкое падзенне наяўнага курса беларускага рубля больш як на 30% не выклікала асаблівай панікі. Але ж абсалютна большасць людзей атрымлівае заробкі ў рублях, і цяпер яны зарабляюць на 30% менш, чым раней.

Не дзяўна, што гандляры на рынках заўважаюць: плацежадольнасць беларускіх пакупнікоў рэзка зменышлася. Прадпрымальнікі на мінскім рынке «Дынама» адзначаюць падзенне абароту прыкладна на палову. Кошты на тавары, пераведзеныя ў беларускія рублі, выклікаюць жах на пакупнікаў.

Пакуль яшчэ не паспелі распрадаць старыя пастаўкі тавараў на ранейшых коштах. Імпартнае харчаванне, цыгарэты, парфумы і іншыя тавары каштуюць на кожным укладчыку. Вядома, што дзяржава дае гарантуюць на валютных укладах у буйнейшых банках. Але гэтыя нападзяржавленыя банкі, па ацэнках спецыялістаў, якіх і панеслі найбольшыя страты. І невядома, ці хопіць у дзяржавы і банкі валюты, каб вярнуць укладчыкам гроши. Таму, на думку некаторых, «трэба добра паразважаць, ці варта несці валюту ў банк». Канечно, 15% у год (у лепшым выпадку 16,5%) выглядаюць заманлівым, але ёсць рызыкі. Што ж да роблівых дэпазітаў, то пракентныя ставкі ў памеры 4% у месяц у парыгунні з 30% падзеннем курса рубля выглядаюць прости здзекам.

Яшчэ адна відавочная прычына стратаў — абсягненне расійскага рубля. Буйныя беларускія прадпрыемствы, калі экспартавалі сваю прадукцыю ў расійскіх рублях, і давер да валюты «старэшага брата» каштаваў ім дорага.

Ад падзення курса паяцярпей нават Нацыянальны банк Беларусі: ён таксама захоўвае частку сваіх валютных рэзерваў у расійскіх рублях.

Але цяпер яшчэ не паспелі распрадаць старыя пастаўкі тавараў на ранейшых коштах. Імпартнае харчаванне, цыгарэты, парфумы і іншыя тавары каштуюць на кожным укладчыку. Вядома, што дзяржава дае гарантуюць на валютных укладах у буйнейшых банках. Але гэтыя нападзяржавленыя банкі, па ацэнках спецыялістаў, якіх і панеслі найбольшыя страты. І невядома, ці хопіць у дзяржавы і банкі валюты, каб вярнуць укладчыкам гроши. Таму, на думку некаторых, «трэба добра паразважаць, ці варта несці валюту ў банк». Канечно, 15% у год (у лепшым выпадку 16,5%) выглядаюць заманлівым, але ёсць рызыкі. Што ж да роблівых дэпазітаў, то пракентныя ставкі ў памеры 4% у месяц у парыгунні з 30% падзеннем курса рубля выглядаюць прости здзекам.

Таму калі ў вас яшчэ засталіся нейкія беларускія гроши — самы час паспляшацца і купіць рэч, якую ўжо даўно планавалі набыць. Калі не хапае — лепш пазычце пэўную суму ў сваю коштаву ўзнажаць. Абыйдзецца танней.

Невясёлая будучыня

На думку спецыялістаў, найбольш сур'ёзным наступствам расійскага крызісу будзе скарачэнне гандлю з Расіяй. Статыстыкі сведчыць: з кожных 10 беларускіх тавараў, якія працягаюцца за межамі краіны, 7 пастаўляюцца ў Расію. Таму, каментуюць эксперыты, «калі разваліца шэраг расійскіх банкаў, забандруюць прадпрыемствы — пакупнікі беларускіх тавараў — і попыт на прадукцыю беларускіх вытворцаў зменышыцца. У выніку — зменышацца і даходы беларускіх прадпрыемстваў, і заробкі беларускіх рабочых». Так што падзенне ўзроўню жыцця ў Беларусі выглядае не вельмі далёкай перспектывай.

Але не варта зусім траціць аптымізм. Гэта не першы крызіс, неяк перажывем. Некаторыя скампенсуюць свае страты за кошт чайночнага гандлю з Расіяй. Калі ўрад не адпусціць кошты, то гандль беларускімі таварамі, напрэклад, у Маскве становішча будзе зноў вельмі прыбытковай для чайнакоў справай. Нехта скарочыць выдаткі, нехта адшукавае дадатковую працу ці пакіне Беларусь і будзе шукаць заробку за мяжой.

І ёсё ж большасць беларусаў пабядненне. І так можа паўтарацца бясконца, калі не набудаваць нармальную рыначную эканоміку, якая не залежала бы выключна ад выбыркай і праблемай усходнягия суседа.

Алесь САДОЎСКІ

Кіраваць футболам будзе авіятар

Канферэнцыя Беларускай федэрацыі футбола, якая адбылася 31 жніўня ў Мінску, абрала новага кіраўніка грамадской арганізацыі.

Ім стаў 46-гадовы старшыня Дзяржкамітэта па авіяцыі Рыгор Фёдарав. За ягоную кандыдатуру прагаласавалі 137 са 145 удзельнікаў канферэнцыі. Нагадаем, што адстайкі папярэдняга кіраўніка федэрацыі Яўгена Шунтава запатрабаваў Лукашэнка, які ўсклаў на Шунтава адказніць за нявыплату зарплаты футба-

лістам некаторых клубаў. Кіраваць футбольнай федэрацыяй будзе аўтэнтычны фармальнасць, задаволілі прослабу Шунтава ў адстаўку. Аднак Лукашэнка не той чалавек, якога могуць спыніць пагрозы нейкіх санкцыяў. Навесці парадак у футбольнай федэрацыі ён даручыў Уладзіміру Замяталіну, які і пачаў праводзіць адпаведную работу з членамі выканкама футбольнай арганізацыі. І вось у панядзелак дэ-

легаты канферэнцыі, на якой прысутнічаў ёсё той жа Замяталін, выканалі ўсе дэмакратычныя фармальнасці, задаволілі прослабу Шунтава ў адстаўку. Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

У гості
да Чыкіна
і Малафеева

Прыехалі таварышы з Кітая

На запрашэнні беларускіх камуністай з КПБ (Чыкіна, Малафеева) у Мінску знаходзіца дэлегацыя партыйных таварышаў з Кітая.

Здавалася б, зусім будзённая рэч: звычайны партыйны візіт кітайскіх барацьбітой за светлую будучыню да сваіх беларускіх паплечнікаў. Але афіцыйны Мінск надаў прыезду прадстаўнікоў кіруючай партыі Кітая дзяржавы характар.

Кітайцаў прымалі ў прэзідэнцкай палаце, і віцэ-спікер Уладзімір Канаплёў выказаў таварышам уздячынсць за падтрымку беларускіх «парламентарыў» на міжнародных форумах. Пабывалі камуністычныя дэлегаты і ў беларускім МЗС. Па выніках візіту кітайцы плануюць падпісаць з беларускім кіраўніцтвам неўкія выніковыя дакументы.

А што рабіць, калі ў Беларусь нікто з сур'ёзных палітыкаў, акрамя азіяцкіх камуністай, прыезджаець не жадае.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

Звон паставілі ў кут

Праваслаўная Спаса-Праабражэнская царква г. Смаргоні атрымала падарунак. На жаль, вернікі не вельмі рады.

На гроши, збор якіх арганізаваў Віктар Роўда, сын колішняга настаяцеля царквы Уладзіміра Роўды, быў адліты звон. Але вось бяды: звон зроблены не вельмі якасна, а таму гучыць дрэнна. Нашмат меншы (але, відаць, зроблены з душой) звон, што вісіць у рызніцы, гучыць званчэй.

Пакуль паставілі звон у кут, а што з ім рабіць — ніхто не ведае. І рэч добрая, і толку з яе мала.

Андрэй ПАВЕРСКІ, «Новая газета Смаргоні»

Каўказскі арсенал у Брэсце

Нелегальны рынок зброі ў Беларусі папаўніеца за кошт паставак гэтага тавару з «гарадчых крапак».

Днімі ў Брэсце міліцыя затрымала некалькіх каўказцаў, якія спрабавалі прадаць два новыя баявія пісталеты з глушытелямі. Пачалося расследаванне, якое вывела апературы на след 20-гадовай жыхаркі Брэста, у дому якой міліцыянты знайшлі яшчэ два таікі ж ствалы.

А нядайна ў цэнтры Брэста міліцейскі нарад затрымаў двух прадпрымальных грамадзянаў, у сумках якіх было знайдзена аж 6 тысяч патроноў да аўтамата Калашнікаў. Няўдалыя бізнесмены хацелі выгадна прадаць увесі гэты боезапас мясцовым крымінальным структурам.

Язэп СІНІЦКІ

Падзяка Клінтану ад «простых людзей»

Дыпламатычны скандал вакол пасольскіх рэздэнцыяў у Драздах выклікаў самую розную рэакцыю ў людзей. Нават, нечаканую.

Напрыклад, некалькі жыхароў з райцэнтра Крычаў, што ў Магілёўскай вобласці, накіравалі прэзідэнту Білу Клінтану тэлеграму наступнага зместу: «Шырая дзякуюем Вам і Кангрэсу ЗША за новыя візвы рэжыму для кіраўніцтва Рэспублікі Беларусь! За адпраўку такай кароткай тэлеграмы пошта ўзяла 260 тысяч беларускіх рублёў.

Сымон ГЛАЗШТЕЙН

Моладзь радыкализуеца

У Магілёве 51 працэнт маладых людзей лічаць, што ў нашай краіне расце сацыяльнае напружанне. Пра гэта сведчаць вынікі апытаўніцтва, праведзенага мясцовым сацыялагічным цэнтрам.

Амаль 5-я частка апытаўніцтва гаражанаў лічаць, што ў краіне неўзабаве могуць адбыцца сацыяльныя выбухі. Сярод іх усяго 14% падтрымліваюць палітыку Аляксандра Лукашэнкі і 27% адмадуляюць яму ў гэтай падтрымцы. Толькі сельская маладзь адзначаеца «прарэзідэнцкай» арыентаванасцю. Сярод вяскоўцаў 70% апытаўніцтва сталі на бок прэзідэнта.

32% рэспандэнтаў лічаць, што ўлада ў Беларусі належыць мафіі і чыноўніцкай бюрократы. І усяго 6% мяркуюць, што ўлада ў нашай краіне належыць народу.

Сымон ГЛАЗШТЕЙН

Пірацкія метады супраць відэапрацтва

Беларускія фірмы відэапракату перажываюць цяпер найгоршыя часы ў сваёй гісторыі.

Рэзка знізіліся прыбытки, змяншаецца колькасць відэакіёскі, а са студыяў, дзе раней запісваліся відэакопіі славутых стужак, у пажарным парадку вывозіцца абсталяванне. Гэту «ліхаманку» ўжо адчуў і шарговы пакупнік. Сёння ў Мінску цяжка купіць добрую копію галівудскай наўкі.

Што ж здарылася? Па словах гандляроў відэапрадукцыяй, цяжкасці началіся пасля таго, як беларускія парламентары прагласавалі за новую рэдакцыю закона «Аб аўтарскіх і сумежных правах». Паўнай змены быў патрабаваны, але дэпутаты думалі не столькі пра чысціну юрдычных фармулёвак, колькі пра напоўненасць бюджету. Памер штрафу за парушэнне аўтарскіх правы яны паднялі з пяці мінімальных заробкаў да 50 тысяч мінімальных заробкаў (сёння гэта больш за 12 мільярдаў рублёў). Калі ўлічыць, што ніводная відэафірма не працуе без выкарыстання пірацкіх відэакопій, таікі штрафы ставяцца відэапракатчыкам пад пагрозу «імгненнай смерці». Больш таго, працэс супраць відэапрацтва можа ўзбудзіць не толькі ўладальнік «аўтарскага права», але і нашая дзяржава. Прычым з парушальніка будзе спаганяцца як штраф, так і да-

ход, ды яшчэ шматлікія практыкі з яго. Гэта азначае непазбежнае банкрутства.

«Такія правілы ёсьць не што іншое, як авбяшчэнне нам смяротнага прысуду», — так пракаментаваў сітуацыю знаёмы супрацоўнік відэафірмы Сяргей Н. Ен пагаджаеца, што з відэапрацтвам трэба змагацца, але цывлізавана. Перш за ёсё шляхам стварэння ўмоваў, пры якіх працаўцаў на законнай падставе будзе выгадней, чым па-працку. Але дзяржава павінна разумець, што калі сярэдні заробак у краіне 50 долараў, людзі не хутка змогуць плаціць за відэастужку столькі ж, колькі ў ЗША, дзе зарабаць па некалькі тысяч. І таму на пэўную частку пірацкіх копій лепш да часу не звяртаць увагу. Так робіцца ў краінах, што крок за крокам ідуць да сапраўднага рынку. На жаль, у нас дзяржава хоча зрабіць ўсё адразу і ў выніку прости знішае тых, хто займаецца відэапракатам на легальнym узроўні, мяркую Сяргей. Па ягоных прагнозах, калі астраниячныя штрафы супраць відэапрацтва можа ўзбудзіць не толькі ўладальнік «аўтарскага права», але і нашая дзяржава. Прычым з парушальніка будзе спаганяцца як штраф, так і да-

Алесь ПАЎЛОВІЧ

У Анголе пацярпеў катастрофа беларускі самалёт

26 жніўня за 80 кіламетраў на поўдзень ад сталіцы Анголы горада Луанда пацярпеў катастрофа транспартны самалёт Ан-12, які належыў беларускім закрытаму ацыянернаму таварыству «Тэхавіясэрвіс». Пяць членуў экипажа і восем грамадзянаў Анголы, якія суправаджалі груз народнагаспадарчага прызначэння, загінулі. Для ўстанаўлення прычынаў катастрофы Беларускай транспортнай працуяцца ўзбуджаная

крымінальная справа па артыкуле «Парушэнне правілаў бяспекі руху і эксплуатацыі транспарту» — і пачатае расследаванне.

Як паведаміў беларускі транспортны працоўнік Мікалай Караплюк, паводле папярэдніх дадзеных, прычынай катастрофы паслужыла спыненне працы аднаго з рухавікоў самалёта і пажар другога. 31 жніўня ў Анголу вылічела спецыяльная камісія, створаная з прадстаўнікоў Дзяржавнага

камітэта Рэспублікі Беларусь па авіяцыі, кампаніі «Тэхавіясэрвіс», Міждзяржаўнага аўтамобільнага камітэта СНД. Свае вывады аб прычынах катастрофы спецыялісты прадставяюць у Беларускую транспортную працу.

По словаў М. Караплюка, экипаж самалёта працаўаў у Анголе па контракце са снежня 1997 года, ажыццяўляючы грузавыя і пасажырскія перавозкі.

БелаПАН

Калі пачалася вайна?

Першага верасня ў беларускіх касцёлах ксяндзы нагадвалі вернікам, што ў гэты дзень пачалася Другая сусветная вайна.

Першымі ўступілі ўвой, як вядома, польскія жаўнеры ў Гданьску, якіх абстрэльваў зблізку нямецкі браняносец «Шлезвіг—Гальштайн». Сярод 182 абаронцаў былі і жыхары Захаднія Беларусі, самыя вядомыя з іх пісьменнік Янка Купала.

Этая дата, аднак, ніяк не адзначаецца ў постсавецкай Беларусі. Наадварот — замочваеца. Добра вядома, што Брасцкая «крэпасць-герой» абаранялася ў 1939 годзе Вой-

скам Польскім. Пасля бамбардзіровак пры падтрымцы савецкай артылеріі немцы захапілі яе 17 верасня. Потым быў сумесны парад немцаў і рускіх і аблімен сцягамі: чырвоны з српом і молатам памянялі на чырвоны са свастыкай. Дзеля ўмацавання братэрства па зброй.

У савецкія часы пра гэта зусім не пісалі. Цяпер таксама афіцыйна праславілеся толькі абарона крэпасці Чырвонай Арміі ў 1941 годзе. Наладзілі нават збор сродкаў

на СНД для яе рамонту.

Не ведаю як каму, а мне было крыху ніякавата, калі сёлета 22 чэрвеня маскоўская тэлевядучыя нагадвалі, што ў гэты дзень нямецкія бомбы пачалі падаць на іхнюю раёну раздзіму. Хаця добра вядома, што вайна пачалася на Беларусі і Украіне. Але для іх там, напэўна, гэта тое ж самае, што — Расія. Нездарма ж, у Брасцкую крэпасць ўсё наязджаюць члены іхнія Думы. Каб пастаяць ля заходняга рубяжа хаяць б з дуляй у кішэні.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

Без ошейника шея мерзнет

Константин СКУРАТОВИЧ

Конечно, БПСМ далеко до комсомола с точки зоры «хвата», но в в столице, по данным отдела по делам молодежи Мингорисполкома, уже создано 309 первичек, насчитывающих 8.125 членов-патриотов.

Секрет такого количественного роста прост: городские власти издали распоряжение (№ 771 от 9 июля) оказать всестороннюю помощь руководству и активистам БПСМ. Так что если вам нужна помощь...

Правда, исполновцы признают, что не все стремятся оказывать «патриотам» всестороннюю помощь. Например, ЖРЭО уклоняются от внесения взносов в размере 2% своих доходов для создания многопрофильных центров по месту жительства. Эти ЖРЭО можно понять, поскольку их доходов не всегда хватает для элементарной уборки разного рода дермы. А потом, отремонтируй подвал для какого-нибудь «многопрофильного» Шаффера, он тут же станет «постукивать». Смотришь и за уплотнение примется, ведь Шафферов, у которых «без ошейника шея мерзнет», среди такой молодежи предостаточно.

Кстати, в Минске на учете по улучшению жилищных условий состоит более 46 тысяч молодых семей. Но за два года после шумихи по поводу введения льготного (президентского) кредитования молодежи такие кредиты получили всего 439 семей, или 0,9% от числа нуждающихся. При таких темпах последние

По дадзеным Мингорисполкома, в Мінску уже боле 8 тысяч «патриотов».

«молодые люди» получают вожделенное жилье через... 100 лет.

А тем временем дяди из горисполкома записывают в свое «молодежное решение» странное суждение: в столице, мол, не хватает дискотек и клубов по интересам, что затрудняет «проведение системной работы по становлению и развитию молодой семьи». Что тут сказать? Даже в прежние времена считалось, что в первую очередь нужна кровать и комната (хорошо бы не проходная, потому что такого рода «системная работа» не терпит посредников).

Правда, есть одно «но». Прежние комсомольцы завершали тем, с чего начинают нынешние. Те же дискотеки и клубы по интересам, конкурсы «патриотической песни» в апогей застоя были единственным живым де-

лом, которое позволяло комсомолу как-то цепляться за молодежь, оправдывая тем самым своих боссов перед партийными товарищами. Идеологическая девственность для них была ширмой, за которой делались карьеры и делились деньги. Прежние завершали идеиные искания как проженные практики, для которых многочисленные научно-технические центры и МЖК стали трамплином в бизнес. Ныне только неудачники из их числа бродят в поисках политического ошейника, остальные востребованы жизнью.

Россия**Что пишут?**

«К декабрю в России цены на товары повседневного спроса могут подняться на 30-50 процентов», — прогнозирует газета «Труд». Многие импортные товары за этот же период могут подорожать более чем в два раза. В этой ситуации власти намерены ввести жесткое регулирование цен на 25 основных товаров. «Это хлеб, мука, крупы, сахар, мясо, колбасы, вареные и полукопченые, рыба, молоко, сметана, сыр, яйца, маргарин, мыло, соль и спички», — уточняет газета «Труд».

«Может ли визит американского президента способствовать установлению политической и экономической стабильности в России?», — задается вопросом газета «Финансовые известия». Клинтону теперь будет куда труднее, чем прежде помочь Ельцину. На переговорах в Москве неизбежно встанет вопрос о банкротстве курса реформ в России. «Клинтон может способствовать получению кредитов в МВФ, но сейчас, на фоне политической нестабильности в России, это становится

нелегкой задачей», — отмечают «Финансовые известия».

«Политические события в России приобретают непредсказуемый характер», — пишет «Независимая газета». В случае если кандидатура Виктора Черномырдина не будет утверждена, президент грозит Думе распуском. Однако согласно Конституции у президента сейчас нет возможности ни распустить Думу, ни ввести чрезвычайное положение. «Во всяком случае нет законной возможности сделать это», — отмечает «Независимая газета».

«В международном аэропорту «Шереметьево-2» таможенники были задержаны сын курского губернатора Александра Руцкого», — информирует «Комсомольская правда». Он пытался вывезти из страны 13 тысяч незадекларированных долларов. «Валюту конфисковали, и губернаторскому сыну пришлось лежать за рубеж налегке», — пишет «Комсомольская правда».

Обзор подготовил
Дмитрий КОСТЕНКО

Ельцин не распустит Думу«Если она будет себя хорошо вести»

«Я буду бороться за то, чтобы кандидатура Виктора Черномырдина была утверждена в ближайшую неделю», — заявил сегодня президент России Борис Ельцин после посещения московской 1130-й школы в Крылатском. Комментируя отказ в понедельник Госдумы утвердить Виктора Черномырдина на должность председателя правительства РФ, глава российского государства отметил, что «первый заход не удался. Но это — моя кандидатура, и я буду на ней настаивать». Борис Ельцин пояснил, что утверждение премьера надо как можно быстрее, поскольку «каждый потерянный день — это многие миллионы убытков. Это потерянный день для страны. Это потерянный день для людей. Это надо знать».

Отвечая на вопрос, президент России отметил, что он не будет идти на распуск Госдумы и пойдет с ней на компромисс, «если она будет себя хорошо вести».

Б.П.

Молдова**«Ядерный взрыв» в парламенте**

В Молдове разразился политический скандал, связанный с тайным решением правительства.

Оказалось, что один из министров подписал лицензию на транзитный перевоз через Молдову из Болгарии в Россию радиоактивных отходов с Козлодуйской атомной электростанции. Впрочем, радиоактивное топливо из России в Болгарию и отработанные отходы оттуда через территорию Молдовы транспортировались еще с 1974 г., но после 1991 г. транспортировка была прекращена. Но ни до, ни после населения Молдовы о прохождении опасного груза ничего не знало. Вопрос был вынесен на рассмотрение парламента. Оказалось, что у депутатов нет единой позиции. Против транзита голосовали депутаты демократической конвенции, за — правые силы. Каждая сторона предлагала свои неоспоримые аргументы. Решающими были голоса коммунистов.

Как бы там ни было, решение парламент принял, а правительство транзит разрешило. Он должен состояться в начале сентября. Правда, партии демократических сил оспорили решение парламента в конституционном суде Молдовы, но он еще не вернулся с летних каникул. Так что — зеленый семафор. Взрыв в парламенте был ложной тревогой.

Василь ТВЕРДОХЛИВ

Швейцария**Вклад перестает быть тайной**

Новый закон о борьбе с отмыванием «грязных денег» обязывает швейцарские банки, частные компании и пункты обмена валюты регулярно сообщать властям о подозрительных финансовых операциях.

Закон дает банкам право блокировать сомнительные счета на срок до пяти дней, не сообщая об этом клиенту. Информация, предоставленная бдительными финансистами, стекается в своего рода «банковскую полицию» — «Бюро по связи». После принятия закона 1 апреля в бюро поступило 35 «сигналов», заморожены счета на сумму 57,8 млн. франков (около 40 млн. долларов). Значительная часть заблокированных счетов принадлежит клиентам-иностранным. Принятие нового закона стало ответом властей на растущий в последние годы поток «грязных денег». По данным правоохранительных органов, в 1997-м по сравнению с 1996 годом число случаев отмывания денег увеличилось на 200 процентов. В частности, в страну хлынули наркодоллары из Латинской Америки и деньги русской мафии.

И.Т.

Біл у МосквeДва параненые президэнты сустрэліся

Біл Клінтан атрымаў у якасці падарунка ад Барыса Ельцына копію амерыканскага сцяга часоў грамадзянскай вайны ў ЗША (сярэдзіна XIX ст.).

На словах прэс-сакратара расійскага презідэнта Сяргея Ястржэмбскага, галоўнай тэмай расійска-амерыканскіх перамоў стаў эканамічны крызіс у Расіі і шляхі ягонага прадолення.

Расійскія аналітыкі сцвярджаюць, што расійска-амеры-

канскія перамоўы наўрад ці будуць паспяховымі. Расія будзе зноў прасіць грошай у ЗША і міжнародных фінансовых арганізаціяў для стабілізацыі свайго эканамічнага становішча і падтрымкі рубля. Але ўсё, што сёння Захад рэ-

альна можа запрапанаваць Расіі, — гэта толькі маральну падтрымку курса рэформаў.

На думку заходніх фінансісташ, пасля таго, як Расія «выбіла» з МВФ кredытную лінію на 22,6 мільярда долараў, стан расійскай эканомікі

толькі значна пагоршыўся. У абліен на маральну падтрымку і некалькі «каштоўных» парадаў Вашынгтон хоча ад Москвы абмежавання экспарту ваенных тэхналогій і скрачэння ядерных узбраенняў.

У Амерыцы сустрэчу Барыса Ельцына і Біла Клінтана называюць «сустрэчай двух параненых презідэнтаў». Прайда, Клінтан пацярпей ад скандалу з Монікай Левінскі куды меней, чым Ельцын — ад аввалу рубля. І цяпер «сябры Біл» працягвае руку дапамогі «сябру Барысу». Зрэшты, наявіт сябровская дапамога Біла Клінтана не паспрые імдзжу Расіі як краіны, у якой можна рабіць бізнес. Пасля апошніх падзеяў на расійскім рынку амерыканскія інвестары яшчэ вельмі не хутка пажадаюць укласці сваі долары ў эканоміку Расіі.

Сёння Біл Клінтан працягне свае сустрэчы з Барысам Ельцыным. Чакаецца падпісанне шэрту міжнародных пагадненні ў сумеснай прэс-канферэнцыі.

Міхась КАРПОВІЧ

**Новое время
«Солидарности»**

«Успех деятельности правительства зависит от того, будет ли оно понято и поддержано обществом», — эта фраза была неслучайной в программном выступлении премьера первого правительства «Солидарности» Тадеуша Мазовецкого. Глубокий экономический кризис, охвативший Польшу в конце 80-х годов, диктовал необходимость радикальных реформ. То, что такие реформы будут жесткими и непопулярными, было очевидно всем. Партия, правительство, президент, которые рискнут взять на себя ответственность за осуществление радикальной экономической программы, обречены стать мишенью общественной критики. Это политическая аксиома. Лидеры «Солидарности», конечно, знали это и отдавали себе отчет, что, начиная либеральные реформы, они бросают на карту весь авторитет профсоюза. Однако другого выхода у них не было: отказаться от перестройки экономики означало механически перенять у прежнего режима его методы управления, построенные на пустых обещаниях и подкрепленные милицейскими дубинками.

Обращаясь к истории польской «Солидарности», мы ни в коем случае не собирались создавать аполиграфический портрет этого профсоюза, затемните или иные противоречивые страницы его истории, к одним из которых относится проведение экономических реформ начала 90-х гг.

Вновь легализованный в 1989 году профсоюз, безусловно, был ведущей силой польского общества, о чем свидетельствует, между прочим, победительная победа Леха Валенсы на президентских выборах 1991 года. С другой стороны, «вторая Солидарность» совершило отличалась (да и не

могла не отличаться) от «Солидарности» образца 1981 года. Речь идет не только о численности. Самое главное отличие «Солидарности» 81-го заключалось в том, что это было уникальное по масштабу и общественной активности движение. Люди впервые в жизни чувствовали себя личностями, творцами новой реальности. И никому, даже лидерам профсоюза, не позволяли принимать решения в авторитарном духе. Отсюда так называемый «анархо-синдикалистский» пункт в программе «Солидарности» 81-го, требующий введения самоуправления на предприятиях. В ходе борьбы с военной хунтой положение изменилось. Обстоятельства и условия подпольной профсоюзной деятельности выдвинули в руководство группы лидеров, прошедших через тюрьмы, аресты и допросы. Эти люди пользовались огромной популярностью в профсоюзе и имели поддержку широких слоев польского общества.

Хорошо это или плохо, но они убедили профсоюз силой своего авторитета поддержать экономическую программу Бальцеровича. Программа вступила в действие в 1991 году. Она предполагала полное прекращение государственного дотирования убыточных предприятий, либерализацию цен, приватизацию производства. Итоги такого рода экономической реформы, или, как ее еще называли, «шоковой терапии», сразу же дали о себе знать.

С начала действия курса Бальцеровича безработица выросла с 0,3% в январе 1990 г. до 11,4% к концу 1991 г. Массовые увольнения стали обычным явлением. Число претендентов на рабочее место выросло с 1-го до 33-х человек, а для женщин — даже до 70.

Все это не могло не сказать-

ся на самом профсоюзе. В течение короткого времени из «Солидарности» выходят радикальные фракции, например, «Солидарность-80», «Борющаяся Солидарность». Вчерашние друзья становятся врагами. В мае 1991 г. в стране начинается всеобщая забастовка. Рабочие волнения будут продолжаться все лето и приведут к формированию нового правительства Анны Сухоцкой. Впрочем, это не решает проблемы: весной 1992 г. «встают на дыбы» металлисты. К ним тут же присоединяются транспортники. Не успело стихнуть эхо этой стачки, как начались шахтерские беспорядки в Силезии. Во всех случаях одни и те же требования — прекратить «шоковую терапию», и во всех случаях не менее однозначная реакция правительства — никаких уступок. Безусловно, это были самые напряженные дни в истории «Новой Солидарности», сравнимые с перипетиями борьбы с диктатурой.

В сентябре 1993 г. красавая сказка о «Солидарности», казалось, рухнула навсегда. По результатам выборов в новый Сейм «Солидарность» потерпела сокрушительное поражение. Блок социал-демократов (бывших коммунистов) и аграриев обладал в парламенте абсолютным большинством: 171 мандат, которым «Солидарность» могла противопоставить лишь 10. В разряд поражений профсоюза можно отнести и победу на президентских выборах 1995 г. кандидата социал-демократов Александра Квасьневского.

Смена власти в Польше, казалось бы, должна означать сворачивание реформ. Однако ничего подобного не произошло. Вчерашние коммунисты, которые, кстати, давно уже благополучно устроились в новых условиях, поняли, что

альтернативы рыночному вектуру нет. Польская экономика прошла отметку спада и вступила в фазу подъема. В такой ситуации деятельность правительства и профсоюзов стала заключаться в оперативном и гибком решении конкретных проблем, возникающих в социальной сфере. «Солидарность» снова почувствовала себя в своей тарелке и начала постепенно выходить из кризиса. Безусловно, результатом уроков 1990-1995 гг. стало повышенное внимание к социальным проблемам.

Забастовки 1994 г. и 1997 г., главной действующей силой которых была «Солидарность», показали, что профсоюз на правильном пути. Организация восстановила свое влияние на местах и подошла к парламентским осенним выборам 97-го с намерением взять реванш.

Результаты выборов свидетельствуют о том, что возрождение «Солидарности» — неоспоримый факт. Кандидаты от «избирательной акции «Солидарности» получили относительное большинство в Сейме и сформировали новое польское правительство.

Польские трудящиеся предодолели всем урок: если рабочие вместе с интеллигенцией активны, сплотены, держаться друг за друга, если выдвигают требования и солидарно добиваются их выполнения — они побеждают. Если между ними воцарится отчуждение, апатия, вера в кудесника-реформатора или в военного диктатора, который единственный знает «как надо» — даже самые большие победы пойдут прахом.

Кирилл КУДРЯВСКИЙ
(Окончание.
Начало в №№ 85—91)
**Материал подготовлен
при содействии редакции
бюллетеня «Рабочий»**

АПОШНЯЯ ПАЛАСА

НАВІНЫ

2 верасня 1998 г., № 92

Жонка Адамкуса частавала прэсу

Першая лэдзі Літвы Алма Адамкене (на здымку злева) арганізавала для журналісту прыём, на якім частавала прадстаўнікоў прэзыдэнтаў і — гэтая нацыянальная літоўская страва аналагічная беларускім калдунам (бульбяным клёцкам з мясам). Такім чынам жонка прэзыдэнта Адамкуса выканала сваё абязянне, якое дала журналістам у туночку, калі скончыўся падлік галасоў і стала вядома, што Валдас Адамкус абраны прэзыдэнтам Літвы.

Прыём адбыўся ў сядзібе агранома Ёнаса Валайціса, які ўжо шмат гадоў займаецца селекцыйнай бульбай. Менавіта ягоную бульбу выкарыстоўвала пані Адамкене для сваіх цэлелінай. Прэзыдэнт Адамкус таксама прыўшоў пакаштаваць жончыны прысмакі, застаўшыся задаволены і не забыўшы нагадаць прысунутым, што бульба была і застасця ў Літве «стратэгічнай сельскагаспадарчай культурай».

ELTA

Дэпрэсія зваліла прам'ера

Прам'ер-міністр Нарвегіі
50-гадовы Х'ель Магне
Бондэвік захварэў і не
выйдзе на працу як мінімум
да канца гэтага тыдня.

Нарвежскі прэм'ер пакутуе ад... дэпрэсіі, якая з'явілася ў яго ад вельмі напружанай працы. «Перапрацаўваўся», — паставіў дыягноз лекар. І выпісаў бальничны да канца гэтага тыдня.

Х'ель Бондэвік стаў прэм'ерам Нарвегіі ў каstryчніку 1997 года, ён узначальвае хіткую трохпартыйную кааліцыю. Апошнім часам Х.Бондэвіка моцна крытыкалі за падзенне курса нацыянальнай валюты — нарвежскай крон — і падвышэнне ставак банкаўскага працэнта. Гэтыя працэсы звязаныя з падзеннем цэнту на нафту, а таксама з эканамічным крызісам у Паўднёвай Усходняй Азіі і Pacii.

Да поўнай папраўкі здароўя прэм'ер-міністра ягоныя авабязякі будзе выконваць міністр культуры Анна Энер Лахністайн. А візіт Х.Бондэвіка на Блізкі Усход, які планаваўся на 7-12 верасня, пакуль адкладзены на няпэўны тэрмін.

Міхась КАРПОВІЧ

У Колумба адвокатов нет

Трудно сказать, какое наказание ожидает известного мореплавателя Христофора Колумба.
Это выяснится, когда завершится судебный процесс, проходящий в эти дни в Гондурасе.

Иск подан индейскими племенами этой латиноамериканской страны. Обвиняемый присутствует на заседаниях — на стене зала суда висит его большой живописный портрет.

На слушаниях были предъявлены неоспоримые доказательства геноцида, начавшегося, когда Колумб открыл Америку в 1492 году. Обвинение цитирует многочисленные исто-

рические труды, показывающие, какое зло причинил этот португальский путешественник людям и природе открытого им континента. За ним числится «незаконное лишение свободы, этнический геноцид, хищение ценностей, захват территории, торговля рабами, пытки, разрушения, незаконная торговля природными ресурсами, насилие, навязывание чужой культуры».

На двух состоявшихся судебных заседаниях утверждалось, что колонизаторы уничтожили в общей сложности около 70 млн. коренного населения на американском континенте. Таким образом, это можно считать самым большим геноцидом в истории человечества.

Колумб висит молча и на эти ужасные обвинения ничего не отвечает. Процесс проходит без адвокатов.

Бронислав НЕЖНЫЙ

Цыганская аэбука

На Украине вышла в свет тиражом 1.000 экземпляров первая цыганская аэбука.

За основу ее создатели — граждане республики Илья Мазурэ и Михаил Козимиренко — взяли кириллицу, грамматика же во многом позаимствована из украинского языка. Первая партия учебников направлена в Ужгород, где проживает большинство украинских цыган, многие из которых неграмотные.

ИМА-пресс

Рай в Майами, за который не платит Пугачева

Софі Лорен, Мадонна, родственники Аль Капоне, сам Сильвестр Сталлоне, Майкл Джексон, Брюс Уиллис — давно и, видимо, надолго «прописались» в Майами. На ступеньках особняка Версане, что в центре Саус Бич, почти всегда лежат живые цветы. При желании, договорившись с охраной, можно даже войти в дом, прикоснуться к великому...

Игра стоит свеч

Есть в Майами несколько мест, где все ориентировано на «новых русских». Одно из них — жилой комплекс на острове Океания. Говорят, что эти два тридцатистажных соединенных между собой небоскреба с прилегающими к нему службами с самого начала предполагались на продажу для постсоветских нувориши. Еще бы! 300-700 тысяч долларов наличными за каждую квартиру в один момент оккупали стоимость постройки всего этого грандиозного места. В масштабах замысла американцев сомневаться не приходится.

Площадь квартир в Океании колеблется в пределах 142-358 кв. метров. Ванные комнаты с непременными ваннами-джакузи украшены мрамором. Огромные застекленные и увитые зеленью балконы напоминают террасы. По последнему слову современной техники оборудованы кухни. На каждом этаже Океании по шесть квартир, которые обслуживают три скоростных лифта. С любого этажа — удобный выход на спортивные площадки с бассейнами, лужайками для гольфа, тенниса, волейбола и баскетбола. На нижних этажах зданий — гимнастический зал, сауна, салоны красоты, различные студии. Здесь же — рестораны, банкетные и кинозалы. На

Должок в 200 тысяч

Со слов людей, проживающих в этом доме, и торговцев недвижимостью (которые, естественно, пожелали остаться анонимными) вырисовывается следующая картина.

В начале 1996 года, когда Пугачева купила 11 квартир в Океании, риэлтер, производивший сделку (сейчас его, понятно, не найти) скорее всего не поставил Аллу Борисовну в известность на счет обязательной ежемесячной «квартплаты» за собственность. Возможно, что договор оформлялся без переводчика и доверчивая русская клиентка поставила свою подпись, не вчитываясь в бумаги.

Сумму ежемесячной квартплаты в Океании, равную примерно 700 долларам, умножим на 12 (по числу месяцев в году), затем на 11 (количество квартир Пугачевой), а потом еще на 2 (коли-

чество лет, прошедших с момента подписания договора), прибавим сюда годовой налог — примерно 14.000, — и получим 198.800 долларов. Не исключено, что у официальных служб совсем иная методика подсчета, и с учетом набежавших процентов сумма получится больше, но суть-то остается.

Чем закончится неприятная история для знаменитой певицы — пока трудно сказать (будем надеяться, что ее полной победой). Факт, что ни она, ни члены ее семьи не находятся в Майами, и официального дела по пугачевским квартирам не заведено — так, одни разговоры. Но умные-то головы знают, что это в России можно годами не вносить квартплату, тем более если ты кругой и великий. А в Америке 198 тысяч — деньги немалые, и шутить с ними никто не намерен.

По материалам «Нового русского слова»

Узнают ли животные себя в зеркале?

Чтобы ответить на этот вопрос, еще тридцать лет назад американский психолог Гордон Гэллап наносил под наркозом на морду шимпанзе два-три пятна красной краски. А потом предлагал очнувшемуся от наркоза животному зеркало. Узнать об изменении своего облика обезьяна могла только по отражению. И ей это удавалось.

Животное начинало трогать окрашенные участки, затем рассматривало инюхало свои перепачканные пальцы, а нередко и принималось считывать пятна. Гэллап сделал вывод, что обезьяна узнает себя в зеркале и понимает, что перепакан краской не кто-то, а она сама.

С тех пор учёные подвергли тому же тесту множество видов животных — кошек, собак, птиц, слонов, дельфинов, более двух десятков видов обезьян. Оказалось, что узнают себя в зеркале только крупные человекообразные обезьяны — шимпанзе, гориллы, бонобо, орангутаны.

Причем для того, чтобы понять ситуацию, им требуется от нескольких минут до не-

скольких дней. Некоторые особи справляются быстрее, другие — медленнее. Почти сдали экзамен дельфины (у учёных остались некоторые сомнения).

Когда Гэллап поставил зеркало в клетку с парой макак и они привыкли к новому предмету обстановки, стало ясно, что себя в зеркале они не узнают, зато узнают служителя, который приходил их кормить и чистить клетку. Увидев его в зеркале, они оборачивались к нему и начинали общаться.

Птицы воспринимают свое отражение как реальную птицу своего вида. Это хорошо знают владельцы попугайчиков, которым нужно было для исследования поймать несколько самцов лирохвоста, с успехом использовали ловушки с зеркальной задней стенкой. Птица заходит туда, чтобы выяснить отношения с соперником.

Кстати, человек начинает воспринимать себя в зеркале в возрасте 12-18 месяцев.

Султан Брунея потерял 10 миллиардов долларов

Финансовые потрясения не миновали второго по богатству (после Билла Гейтса) человека мира.

Султан Брунея Хаджи Хассанал Болкия за последнее время потерял около 10 млрд. долларов. Виной тому, правда, не мировой финансовый кризис, а родной брат султана, которому крупно не повезло в бизнесе.

СВАБОДА НАВІНЫ
ў Internet:
<http://www.belarus.net/MassMedia/>
Newspaper / Svaboda /